

Coimisiún
na Meán

Treoir le haghaidh Mheáin na Seirbhíse Poiblí maidir le Cóid Cleachtais Cóirthrádála

Dáta foilsithe:
Deireadh Fómhair 2026

Clár

1.	Réamhrá	3
2.	Raon feidhme agus Creat Reachtach na Treorach	4
3.	Cur Chuige Choimisiún na Meán maidir le Forbairt na Treorach	7
4.	Treoirphrionsabail	9
5.	Treoir do MSP maidir le Cód Cleachtais Cóirthrádála	11
6.	Foráil maidir le Treoir a Athbhreithniú	17
7.	Aguisín 1: Príomhthéamaí ó Aighneachtaí ó Pháirtithe Leasmhara	18

1. Réamhrá

Eisítear an Treoir seo le haghaidh Mheáin na Seirbhíse Poiblí maidir le Cóid Cleachtais Cóirthrádála (“an Treoir”) de bhun Alt 112 den Acht Craolacháin 2009, arna leasú (“an tAcht”)¹. Tá sé de chuspóir ag an Treoir go soláthróidh Coimisiún na Meán (“An Coimisiún”) creat chun cúnamh a thabhairt d’eagraíochtaí Mheáin na Seirbhíse Poiblí (“MSPanna”) agus a gCóid Cleachtais Cóirthrádála (“COFTP”) á bhforbairt agus á gcur i láthair, agus aird a tharraingt ar phríomhghnéithe ar cheart aird ar leith a thabhairt orthu.

Eisítear an Treoir ag staid chinniúnach d’earnáil na meán in Éirinn. Tá an tionscal á athmhúnlú ag samhlacha nua léiriúcháin hibrideacha agus ní mór don dá eagraíocht MSP freagairt don chlaohlú teicneolaíochta tapa, agus d’athruithe móra in iompar an lucht féachana. Ó foilsíodh an leagan deireanach den Treoir seo, tá athrú ó bhonn tagtha ar an timpeallacht ina n-oibríonn na MSPanna agus na léiritheoirí neamhspleácha mar gheall ar sheirbhísí Físeáin ar Éileamh ar Shíntiús (“SVOD”), ardáin sruthaithe dhomhanda, agus pearsantú úsáid na meán. Sa chomhthéacs sin, is é is aidhm don Treoir tacú le caidrimh chothroma, thrédhearcacha agus inbhuanaithe idir na MSPanna agus an earnáil léiriúcháin neamhspleách, as a ndéanann siad cion suntasach dá n-ábhar a choimisiúnu.

Agus í fréamhaithe sa chreat reachtach lena sainítear ár ról rialála, agus sa cheanglas reachtúil atá ar MSPanna a gCóid Cleachtais Cóirthrádála féin a fhorbairt agus aird chuif a tabhairt ar an Treoir seo, féachann an Treoir leis an tírdhreach rialála atá ag teacht chun cinn, cuspóirí poiblí MSP, cuótaí coimisiúnaithe neamhspleácha, agus forbairtí reachtacha níos leithne a bhfuil tionchar acu ar an éiceachóras léiriúcháin agus cruthaitheach a léiriú.

Aithnímid na ról riachtanacha agus chomhlántacha atá ag léiritheoirí neamhspleácha agus ag MSPanna i ndéanamh clár agus i gceannaireacht chruthaitheach na hÉireann a sholáthraíonn infheistíocht shuntasach, saineolas teicniúil, saoráidí agus pearsanra oile i ngeilleagar na hÉireann. Leis an Treoir seo, féachtar lena chinntiú go n-aithneofar agus go n-urramófar gach rannchuidiú, agus spreagtar caibidlíocht dhea-chreidimh thrédhearcach de réir mar a fhorbraíonn MSPanna a gCóid Cleachtais Cóirthrádála féin, agus cothromaíocht á baint amach idir riachtanais agus leasanna dlísteanaigh an dá thaobh. I gcomhréir le spriocanna straitéiseacha an Choimisiúin agus bunaithe ar rannpháirtíocht fhorleathan le páirtithe leasmhara tionscail agus le MSPanna, is é is aidhm don Treoir seo éiceachóras coimisiúnaithe agus táirgthe atá comhoibríoch, cuntasach agus dírithe ar an todhchaí a chothú lena soláthrófar ábhar ardchaighdeáin agus lena neartófar earnáil na meán agus aschur cultúrtha in Éirinn.

Tá an Treoir seo struchtúrtha ina dhá chuid. Leagtar amach sa chéad cheann an comhthéacs rialachais inar forbraíodh an Treoir, agus cuimsítear sa dara ceann na forálacha teorach substainteacha. Leagtar amach sa chuid rialachais an comhthéacs reachtach ábhartha, ailíniú na Teorach le creat rialála agus cuspóirí straitéiseacha níos leithne an Choimisiúin, agus an cur chuige a glacadh maidir le rannpháirtíocht agus taighde páirtithe leasmhara. Tá príomhthéamaí ardleibhéil a eascraíonn as rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara sin san áireamh in aguisín le haghaidh tagartha. Leagtar amach sa roinn teorach ansin na treoirphrionsabail a chuirtear i bhfeidhm, agus déantar breithniú mionsonraithe ar gach gné den Treoir ina dhiaidh sin.

¹ Féach [An tAcht Craolacháin, 2009 \(arna leasú\)](#) (Béarla)

2. Raon feidhme agus Creat Reachtach na Treorach

2.1. ALT 112 DEN ACHT:

Forbraítear an Treoir seo de bhun Alt 112 den Acht Craolacháin, a bhfuil sé mar aidhm aige Cóid Cleachtais Cóirthrádála a bhunú a rialaíonn idirghníomhaíochtaí idir na MSPanna agus an earnáil táirgthe neamhspleách in Éirinn. Ar phríomhcheanglais Alt 112, tá an méid seo a leanas:

1. Oibleagáid chun Cóid Cleachtais Cóirthrádála a fhoilsiú
 - Laistigh de 15 mhí ó dháta rite an Achta, agus gach ceithre bliana ina dhiaidh sin, ní mór do RTÉ agus TG4 Cóid Cleachtais Cóirthrádála a ullmhú agus a fhoilsiú ina míneofar prionsabail na cóirthrádála a chuirfidh siad i bhfeidhm agus cláir á gcoimisiúnú acu ó léiritheoirí neamhspleácha.
2. Treoir Choimisiún na Meán
 - Laistigh de 12 mhí ó dháta rite an Achta, agus gach ceithre bliana ina dhiaidh sin, ní mór do Choimisiún na Meán, tar éis dó dul i gcomhairle leis an Aire Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt (“an tAire”), RTÉ, TG4, agus léiritheoirí neamhspleácha (nó a ngrúpaí ionadaíocha), Treoir a ullmhú agus a eisiúint do MSPanna maidir le formáid COFTP MSP.
3. Ba cheart an Treoir seo a bheith de chineál ginearálta.
4. Próiseas ceadaithe
 - Tar éis breithniú a dhéanamh ar Threoir an Choimisiúin, ní mór do RTÉ agus TG4 Cóid Cleachtais Cóirthrádála a ullmhú agus é a chur faoi bhráid an Aire lena fhorghnó.
 - Féadfaidh an tAire, tar éis dul i gcomhairle leis an gCoimisiún, COFTP MSP a cheadú. Nuair a fhorghnófar é, tagann sé i bhfeidhm, agus ní mór don chraoltóir é a chomhlíonadh.
5. Ábhar na gCód Cleachtais Cóirthrádála

Ní mór do COFTP MSP a chur chuige maidir leis an méid seo a leanas a chur san áireamh:

 - Coimisiúnú ilbhliantúil.
 - Cearta a fháil – lena n-áirítear cá fhad a mhaireann cearta agus cé acu atá nó nach bhfuil siad eisiach.
 - Amchláir le haghaidh idirbheartaíochtaí conartha.
 - Réiteach díospóidí – ní mór do COFTP MSP próiseas a chur ar fáil chun díospóidí a réiteach (e.g. eadráin neamhspleách nó ar shlí eile) ar bhealach a mheasann an tAire a bheith iomchuí.
6. Maoirseacht ar chomhlíonadh
 - Ní mór do Choimisiún na Meán, má threoraíonn an tAire dó déanamh amhlaidh, tuairisc a thabhairt don Aire i dtaobh an bhfuil a COFTP á chomhlíonadh ag MSP.
7. Comhoibriú ar Mhargáíocht
 - Ní mór do RTÉ oibriú le léiritheoirí neamhspleácha chun cuidiú le cláir atá coimisiúnaithe ag an margadh go hidirnáisiúnta.

2.2 Cé nach mór do MSP aird chuí a thabhairt ar an Treoir agus a Chód Cleachtais Cóirthrádála á thabhairt cothrom le dáta aige, ní mór dó a bheith ar an eolas freisin nach n-oibríonn sé ina aonar agus nach mór dó cloí lena oibleagáidí reachtacha níos leithne. Leagtar amach achoimre ar chuid de na forálacha reachtacha ábhartha sin thíos. Is liosta táscach amháin é seo agus i gcás ina dtagann aon débhríocht chun cinn maidir le hoibleagáidí reachtúla MSP, ba cheart comhairle dlí a lorg. Ar na forálacha reachtúla, tá an méid seo a leanas ach níl siad teoranta dó sin:

2.2.1 ALT 116 DEN ACHT:

Tá Alt 116 ábhartha sa mhéid is go soláthraítear ann roinnt príomhshainmhínithe a bhaineann leis an earnáil táirgthe neamhspleách.

- Sainmhíniú ar an méid atá i gceist le Clár Neamhspleách Coimisiúnaithe
 - Ní mheasfar clár neamhspleách a bheith coimisiúnaithe ag RTÉ ach amháin más rud é, sula gcuirtear tús leis an léiriú, gur aontaigh RTÉ go dlíthiúil 25% ar a laghad de chostais léiriúcháin an chlár a íoc.
 - Chun críocha na teorach seo, measann Coimisiún na Meán go bhféadfadh an tairseach seo a bheith infheidhme maidir le TG4 agus molann an Coimisiún gur cheart do TG4 a COFTP a fhorbairt dá réir sin.
- Sainmhíniú ar an méid atá i gceist le Clár Neamhspleách
 - Ciallaíonn clár neamhspleách clár teilifíse nó raidió arna dhéanamh ag duine a chomhlíonann na coinníollacha seo a leanas:
 - (a) Déanann siad, nó daoine atá ag obair go díreach faoina rialú, na príomhchinntí uile maidir leis na nithe seo a leanas:
 - (i) cé a bheidh sa chlár,
 - (ii) cé a chabhróidh leis an gclár a dhéanamh, agus
 - (iii) cén trealamh agus saoráidí a úsáidfear chun é a dhéanamh.
 - (b) Níl siad faoi úinéireacht ná faoi rialú ag craoltóir, agus
 - (c) Níl craoltóir faoina n-úinéireacht nó faoina rialú.

2.2.2 ALT 7 DEN ACHT:

Leagtar amach in Alt 7(3)(f) ceanglas reachtúil Choimisiún na Meán “*inbhuanaitheacht chomhshaoil a chur chun cinn agus a spreagadh i mbeartais agus i gcleachtais soláthraithe seirbhísí craolacháin, seirbhísí meán closamhairc ar éileamh, agus seirbhísí ábhartha ar líne*”.

2.2.3 TREOIR ÓN AONTAS EORPACH ('AE') maidir le CÓIPCHEART (2019):²

Rinneadh Treoir an Aontais maidir le Cóipcheart (2019) a thrasú i ndlí na hÉireann i mí na Samhna 2021. Chun cuidiú le cur chun feidhme agus comhlíonadh Threoir 2019 an Aontais maidir le Cóipcheart in Éirinn, rinne comhar idir eagraíochtaí ionadaíocha treoirlínte tionscail

² Féach [Treoir an Aontais maidir le Cóipcheart \(2019\)](#).

(“Treoirlínte Eatramhacha”) a tharraingt suas agus a fhoilsiú³ chun fónamh mar threoir faisnéise do léiritheoirí, d’údair agus do thaibheoirí.

2.2.4 TREOIR ÓN AONTAS EORPACH MAIDIR LE SEIRBHÍSÍ MEÁN CLOSAMHAIRC (“AVMSD”):⁴

Tugadh AVMSD isteach in 2010 agus rialaítear leis na meáin chlosamhairc ar fud Bhallstáit uile an Aontais. In 2018, rinneadh an Treoir a athbhreithniú agus a thabhairt cothrom le dáta chun forbairtí teicneolaíochta agus dálaí athraitheacha an mhargaidh a léiriú.

2.2.5 ACHT AN AONTAIS EORPAIGH UM AN INTLEACHT SHAORGA (“IS”):⁵

Is é Gníomh an Aontais Eorpaigh um an Intleacht Shaorga an chéad chreat dlíthiúil cuimsitheach chun an intleacht shaorga a rialáil. Leis sin, tugtar isteach cur chuige rioscabhunaithe chun a chinntiú go mbeidh córais intleachta saorga sábháilte, trédhearcach agus go n-urramófar cearta bunúsacha. Tá feidhm ag an nGníomh maidir le haon chóras intleachta saorga a úsáidtear san Aontas, gan beann ar an áit a bhforbraítear é.

2.2.6 AN GNÍOMH EORPACH UM SHAOIRSE NA MEÁN (“GESM”):⁶

Is beart reachtach é GESM atá dírithe ar shaoirse agus iolrachas na meán a chosaint laistigh den Aontas Eorpach. Bhunaigh sé creat chun a chinntiú gur féidir le seirbhísí meán oibriú gan bhac thar theorainneacha an Aontais, neamhspleáchas eagarthóireachta a chur chun cinn agus tionchar polaitiúil míchuí a chosc.

2.2.7 AN TACHT UM GHNÍOMHÚ AR SON NA hAERÁIDE AGUS UM FHORBAIRT ÍSEALCHARBÓIN (LEASÚ) 2021:⁷

Tá an reachtaíocht seo mar bhonn taca le [Plean Gníomhaíochta ar son na hAeráide](#) bliantúil Rialtas na hÉireann ina mbeartaítear go bhfuil an earnáil phoiblí ag tabhairt ceannaireachta le dea-shampla maidir le gníomhú ar son na haeráide chun an sprioc a bhaint amach i dtaca le hastaíochtaí gás ceaptha teasa na hÉireann a laghdú 51% faoi 2030 agus a bheith neodrach ó thaobh na haeráide de tráth nach déanaí ná 2050.

- Ba cheart d’aon COFTP MSP nua aird a thabhairt freisin ar an obair a dhéantar mar chuid de bhallraíocht MSP in [Sustainability Media Ireland](#).
- Ba cheart d’aon COFTP MSP nua aird a thabhairt ar ghealltanais an MSP féin faoin gCreat um Gníomhú ar son na hAeráide le haghaidh comhlachtaí stáit tráchtála a bhfuil siad ina bpáirtithe iontu.

³ Animation Ireland, Equity, Screen Composers Guild of Ireland, Screen Directors Guild of Ireland, Léiritheoirí Scáileáin na hÉireann agus Writers Guild of Ireland le tacaíocht ó Fís Éireann.

⁴ Féach [Treoir an Aontais Eorpaigh maidir le Seirbhísí Meán Closamhairc \(2018\)](#).

⁵ Féach [Gníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga \(2024\)](#).

⁶ Féach [Gníomh Eorpach um Shaoirse na Meán \(2024\)](#) an Aontais Eorpaigh.

⁷ Féach [Acht na hÉireann um Gníomhú ar son na hAeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin \(Leasú\), 2021](#). (Béarla)

2.2.8 CÓID AGUS RIALACHA INROCHTAINEACHTA IOMCHUÍ:

Ar na Cóid agus na Rialacha ábhartha eile, tá an méid seo a leanas ach níl siad teoranta dóibh:

- Rialacha maidir le Seirbhísí Meán de chuid Choimisiún na Meán le haghaidh Seirbhísí Craoltóireachta Teilifíse (“Rialacha Rochtana”)⁸
- Cóid Cleachtais an Údaráis Náisiúnta Míchumais maidir le hInrochtaineacht Seirbhísí agus Faisnéise Poiblí a sholáthraíonn Comhlachtaí Poiblí.⁹

2.3 ATHRUITHE REACTACHA A D’FHÉADFADH A BHEITH ANN LE LINN SHAOLRÉ NA TREORACH SEO AGUS LE LINN AON COFTP NUA MSP

Tá an Treoir seo á hullmhú ag Coimisiún na Meán ag am a bhfuil athruithe á mbeartú ar an Acht Craolacháin trí Scéim Ghinearálta an Bhille Craolacháin (Leasú) (“an Scéim Ghinearálta”). Cé go bhfuiltear fós ag fanacht ar fhoilsiú tar éis grinnschrúdú réamhreachtach a dhéanamh, molann Coimisiún na Meán do MSPanna, agus a gCóid Cleachtais Cóirtrádála á nuashonrú acu, breithniú a dhéanamh ar fhorbairtí beartais reatha agus a gcód nua á phleanáil acu nuair is cuí agus nuair is réasúnta.

3. Cur Chuige Choimisiún na Meán maidir le Forbairt na Treorach

3.1 AILÍNIÚ LE FÍS, FÓCAS STRAITÉISEACH AGUS LUACHANNA AN CHOIMISIÚIN

I gcomhréir lenár sainchúraim reachtúil, tá fís Choimisiún na Meán dírithe ar thírdhreach meán a bheidh rathúil, éagsúil, cruthaitheach, sábháilte agus iontaofa. Mar rialtóir meán neamhspleách, táimid freagrach as craoltóirí, soláthraithe físeán ar éileamh agus ardáin ar líne atá lonnaithe in Éirinn a rialáil. Cuimsíonn ár sainchúram fairsing tacú le hearnáil na meán in Éirinn agus í a fhorbairt freisin. Agus é ag iarraidh ár bhfís a bhaint amach, tá [Straitéis](#) Choimisiún na Meán dírithe ar shé phríomhthoradh do thírdhreach na meán, mar seo a leanas:

Leanaí: Tírdhreach meán a sheasann le cearta, folláine agus forbairt leanaí, agus a thacaíonn lena rannpháirtíocht shábháilte le hábhar.

Daonlathas: Tírdhreach meán a bheith ann a thacaíonn leis an daonlathas agus le luachanna daonlathacha, atá mar bhonn agus mar thaca ag an dioscúrsa saoránaigh, agus a laghdaíonn tionchar na bréagaisnéise.

Muinín: Tírdhreach meán ar féidir le tomhaltóirí muinín a bheith acu as, agus ina gcosnaítear iad ar dhúshaothrú agus ar chalaois.

Sábháilteacht Phoiblí: Tírdhreach meán a neartaíonn sláinte agus sábháilteacht phoiblí.

⁸ Féach [Rialacha Rochtana](#) Choimisiún na Meán.

⁹ Féach Cóid Cleachtais an Údaráis Náisiúnta Míchumais [maidir le hInrochtaineacht Seirbhísí agus Faisnéise Poiblí a sholáthraíonn Comhlachtaí Poiblí](#).

Éagsúlacht agus Cuimsiú: Tírdhreach meán a chuireann luachanna an cheartais, an chomhionannais, na héagsúlachta agus an chuimsithe chun cinn.

Cultúr na hÉireann agus na Meáin: Tírdhreach meán atá inbhuanaithe, iolraíoch agus rannpháirtíoch, agus a léiríonn agus a mhúnláíonn cé muid féin mar shochaí.

Tá tábhacht ar leith ag baint lenár bhfócas ar Chultúr na hÉireann agus na Meáin, agus é mar aidhm againn tírdhreach meán inbhuanaithe, iolraíoch agus rannpháirteach a chruthú. Tá sé rithábachtach do Choimisiún na Meán go mbeidh earnáil na meán in Éirinn inbhuanaithe ó thaobh an gheilleagair de, ag tacú le hearnáil léiriúcháin nuálach agus chruthaitheach. Tá sláinte na hearnála léiriúcháin neamhspleáiche nasctha go dlúth le sláinte na n-eagraíochtaí meán seirbhíse poiblí RTÉ agus TG4, agus leis an Treoir seo a fhorbairt tá sé mar aidhm againn tacú leis an dá MSP ina gcuid oibre leis an earnáil léiriúcháin neamhspleách agus le hábhar poiblí ardchaighdeán atá dírithe ar an lucht féachana a chruthú agus a chraoladh.

Is iad luachanna Choimisiún na Meán – **Iontaoibh, Tionchar, Neamhspleáchas, Misneach, Sláine agus Dírithe ar Dhaoine** – a chinneann ár gcultúr agus an chaoi a dtugaimid muid féin chun cuntais. Treoraíonn ár luachanna sinn i gcur chun feidhme ár gcuspoirí straitéiseacha agus inár rannpháirtíocht leis an bpobal agus leo siúd a ndéanaimid rialáil orthu agus a dtacaímid leo. Dá réir sin, tá rialáil shoiléir, inchreidte agus chomhsheasmhach atá oibiachtúil, neamhchlaonta agus a chuirtear ar fáil le macántacht agus trédhearcacht mar bhonn taca leis an Treoir seo. Glacann sé cur chuige prionsabálta agus praiticiúil arb é is aidhm dó tacú le cobhsaíocht na hearnála, glacadh leis an nuálaíocht agus leis an athrú, agus leanúint de bheith dírithe go daingean ar éisteacht le páirtithe leasmhara agus ar thacaíocht a thabhairt dóibh.

3.2 RANPHÁIRTÍOCHT AGUS COMHAIRLIÚCHÁN NA bPÁIRTITHE LEASMHARA

Tá an Treoir seo forbartha ag Coimisiún na Meán tar éis dul i gcomhairle go forleathan leis na páirtithe leasmhara reachtúla ábhartha agus tar éis aird a thabhairt ar a fheidhmeanna reachtúla, cuspoirí MSPanna agus leasanna léiritheoirí, breathnóirí agus éistoirí neamhspleácha. Tugadh aird chuí ar aighneachtaí na bpáirtithe leasmhara uile agus an Treoir seo á hullmhú; mar sin féin, leis an inneachar deiridh léirítear seasamh neamhspleách Choimisiún na Meán. Tugtar achoimre in Aguisín 1 ar phríomhthéamaí ardleibhéil a eascraíonn as aighneachtaí ó pháirtithe leasmhara. Rinne an Coimisiún a chomhairliúchán mar seo a leanas:

3.2.1 Athbhreithniú Cúig Bliana ar Mhaoiniú Poiblí le haghaidh Mheáin na Seirbhíse Poiblí

Le moladh 5.10 Choimisiún um Thodhchaí na Meán (FOMC) éilíodh athbhreithniú a dhéanamh ar conas a oibríodh cuntas léiriúcháin neamhspleách RTÉ, dá bhforáiltear in alt 116 den Acht, agus an méid íosta a chaith RTÉ san earnáil neamhspleách a shocrú ag 25% den mhaoiniú poiblí. Mheas an Coimisiún go raibh an tAthbhreithniú Cúig Bliana ar an meán ab fhearr chun an t-athbhreithniú sin a dhéanamh agus cinneadh an raon feidhme a leathnú chun gnéithe de rannpháirtíocht TG4 leis an earnáil léiriúcháin neamhspleách a áireamh. Chun eolas a dhéanamh don chuid sin den Athbhreithniú Cúig Bliana, d'iarr an Coimisiún ar a shainchomhairleoirí seachtracha suirbhé cainníochtúil agus agallaimh cháilíochtúla a dhéanamh le léiritheoirí neamhspleácha agus comhlachtaí trádála comhlachaithe. Cuireadh aiseolas ó na hagallaimh seo san áireamh agus an Treoir seo á

forbairt.

3.2.2 Baillíú aighneachtaí neamhspleách ó phríomhpháirtithe leasmhara tionscail

Bhailigh an Coimisiún aiseolas breise ó phríomhpháirtithe leasmhara tionscail chun tuilleadh eolais a dhéanamh don Treoir seo. Scaipeadh ceistneoir ar na páirtithe leasmhara chun tuairimí a spreagadh maidir leis na réimsí seo a leanas:

- Tionchar na Treorach Reatha
- Inbhuanaitheacht na hEarnála agus Fás an Éiceachórais
- Luach na hInfheistíochta (Lucht Féachana agus Cultúr na hÉireann)

Iarradh ar na freagróirí príomhcheisteanna (neamhchuimsitheacha) a mheas chun an próiseas aiseolais a threorú agus freagra a chur faoi bhráid Choimisiún na Meán chun cuidiú linn an Treoir seo a tugadh cothrom le dáta a tharraingt suas.

Ní luaitear freagraí ar leith sa doiciméad seo ach tugadh le chéile iad chun tuairim thionscail níos uilechuimsithí a chur le chéile ar conas a oibríodh na Cóid Cleachtais Cóirthrádála agus conas is fearr a d'fhéadfaí iad a oibriú amach anseo.

3.2.3 Aiseolas ó pháirtithe leasmhara reachtúla eile

Chuaigh an Coimisiún i gcomhairle le RTÉ agus TG4 chun a dtuairimí a lorg ar an dóigh ar cuireadh Cóid Cleachtais Cóirthrádála MSP chun feidhme agus ar cloíodh leo agus ar an tionchar a bhí acu ar fhorbairt earnáil léiriúcháin neamhspleách na hÉireann. Chuaigh an Coimisiún i gcomhairle le MSPanna agus an tAire araon freisin maidir leis an treoir athbhreithnithe a fhorbairt.

4. Treoirphrionsabail

Is é cuspóir na Treorach seo tacú le forbairt agus cur chun feidhme na gCód Cleachtais Cóirthrádála éifeachtach ag eagraíochtaí MSP. Tá ról lárnach ag Cóid Cleachtais Cóirthrádála MSP maidir lena cinntiú go n-aithnítear, go n-urramaítear agus go ndéantar cothromú iomchuí ar rannchuidiú an MSP agus na dtáirgeoirí neamhspleácha leis an bpróiseas déanta cláir. Molann Coimisiún na Meán go ndéanfaí gach caibidlíocht idir MSPanna agus léiritheoirí neamhspleácha de mheon macánta, le tiomantas comhroinnte do láimhseáil chóir agus do chomhthuiscint ar leasanna agus riachtanais gach páirtí.

Tá roinnt príomhphrionsabal mar bhonn taca leis na hionchais maidir le Cóid Cleachtais Cóirthrádála MSP.

4.1 SOLÚBTHACHT

Ba cheart do COFTP MSP a bheith solúbtha go leor chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, d'fhorbairtí teicneolaíocha, agus do leasanna agus riachtanais athraitheacha lucht féachana. Leis an tsolúbthacht sin, cuirtear ar chumas MSPanna leanúint dá ról seirbhíse poiblí a chomhlíonadh i dtimpeallacht dhinimiciúil meán agus tacú leis an nuálaíocht i dtáirgeadh neamhspleách ag an am céanna.

4.2 CINNTEACHT AGUS TRÉDHEARCACHT

Cé go bhfuil an tsolúbthacht tábhachtach, ní mór do léiritheoirí neamhspleácha a bheith in ann brath ar leibhéal soiléir cinnteachta agus iad ag plé le MSP. Dá bhrí sin, ba cheart do COFTP MSP faisnéis thrédhearcach a sholáthar maidir leis na téarmaí, na próisis agus na coinníollacha faoina ndéantar cláir a choimisiúnú. Ba cheart an thrédhearcacht a bheith mar bhonn taca leis na hidirghníomhaíochtaí uile idir craoltóirí agus léiritheoirí neamhspleácha, rud a chuideoidh le cothroime, intuarthacht agus comhsheasmhacht a chinntiú i gcleachtais choimisiúnaithe.

4.3. COTHROIME

Ní mór do COFTP MSP a chinntiú nach mbeidh an MSP ná an léiritheoir neamhspleách faoi mhíbhuntáiste ina dhéileálacha lena chéile. Éilítear le cothroime go n-aithnítear agus go n-urramaítear cearta, leasanna agus ranníocaíochtaí gach páirtí, agus go n-oibríonn próisis a bhaineann le coimisiúnú, conraitheoireacht, cearta agus socruithe tráchtála ar théarmaí atá cothromasach agus cothrom.

4.4 CUSPÓIRÍ SEIRBHÍSE POIBLÍ

Féadfaidh forálacha a bheith san áireamh in COFTP MSP a chuidíonn le MSP a chuspóirí seirbhíse poiblí a bhaint amach faoin Acht. Cuireann sé sin ar chumas COFTP tacú le ról reachtúil MSP agus a chinntiú ag an am céanna go gcomhlíonfar na hoibleagáidí sin ar bhealach atá comhsheasmhach le prionsabail na trádála córa.

4.5 OIBLEAGÁIDÍ AGUS IONCHAIS TRÁCHTÁLA

Ní mór do COFTP MSP dea-thógtha aitheantas a thabhairt freisin do na fírinne tráchtála atá os comhair PSManna agus léiritheoirí neamhspleácha. Agus aitheantas á thabhairt do na hoibleagáidí reachtúla atá ar MSPanna a gculpóirí seirbhíse poiblí a chomhlíonadh, agus do na hionchais dhlísteanacha tráchtála ar an dá thaobh, déanfaidh COFTP MSP foráil maidir le comhroinnt iomchuí brabúis ó aon saothrú tráchtála ar an gclár coimisiúnaithe. Áiríthítear leis sin gur féidir leis an MSP agus leis an léiritheoir neamhspleách tairbhe chothrom a bhaint as rath an ábhair a thugann siad i gcomhpháirt do lucht féachana.

4.6 TACÚ LEIS AN NUÁLAÍOCHT

Ba cheart do COFTP MSP leasanna an lucht féachana a chur chun cinn trí thacú le hinfheistíocht agus nuálaíocht in ábhar agus trína chinntiú go ndéantar é a dháileadh go héifeachtúil agus go bhfuil sé ar fáil go forleathan don lucht féachana.

4.7 INFHAIGHTEACHT AGUS INROCHTAINÉACHT

Ba cheart do COFTP MSP, mar aon le haon doiciméadacht ghaolmhar, a fhoilsiú go soiléir, ba cheart go mbeadh sé éasca teacht air agus ba cheart go mbeadh sé inrochtana ar shuíomh gréasáin MSP. Ba cheart léiritheoirí a chur ar an eolas faoi COFTP MSP roimh aon phlé conarthach. Creidimid freisin go mbainfeadh léiritheoirí arb í an Ghaeilge a bpríomhtheanga tairbhe as rochtain ar leagan Gaeilge de COFTP, agus dá bhrí sin molaimid do MSPanna a gCóid Cleachtais Cóirthrádála a chur ar fáil i nGaeilge agus i mBéarla.

5. Treoir do MSP maidir le Cód Cleachtais Cóirthrádála

Tá struchtúr na Treorach seo ag teacht le ceanglais Alt 112 den Acht, ina sonraítear na hábhair nach mór do MSP aghaidh a thabhairt orthu ina Chód Cleachtais Cóirthrádála. Ina theannta sin, mar a leagadh amach roimhe seo in Alt 2.2, ba cheart go n-áiríteofaí le PSM go gcloífear le ceanglais reachtacha níos leithne, agus ní mór aird chuí a thabhairt orthu agus COFTP MSP nuashonraithe á fhorbairt.

I gcomhréir le hAlt 116 den Acht, ina sainítear clár coimisiúnaithe neamhspleách, meastar sa Treoir seo gur cheart feidhm a bheith ag Cód Cleachtais Cóirthrádála MSP a luaith a bheidh sé comhaontaithe go dlíthiúil ag MSP, sula gcuirfear tús leis an léiriúchán, 25% ar a laghad de chostas an léiriúcháin a infheistiú. Tá an Coimisiún ar an eolas, áfach, go bhféadfadh an tairseach nó an sainmhíniú sin a bheith faoi réir athraithe le linn shaolré na Treorach.

5.1 CEARTA

Mar aitheantas ar an rannchuidiú ó léiritheoirí neamhspleácha, is é an túsphointe don Treoir seo agus d'aon Chód Cleachtais Cóirthrádála MSP gur cheart do léiritheoir neamhspleách, go ginearálta, úinéireacht a choinneáil ar na cearta i gclár arna choimisiúnú ag MSP, mura rud é go bhfaigheann MSP nó páirtí eile na cearta sin go sainráite.

5.1.1 Catagóirí Cearta

Beidh ráiteas soiléir maidir leis na catagóirí éagsúla cearta in COFTP MSP. Cé go n-aithníonn Coimisiún na Meán go bhféadfadh catagóirí cearta a bheith éagsúil le haghaidh craoltóirí agus imthosca éagsúla, déanfaidh COFTP MSP an méid seo a leanas ar a laghad:

- Ildirdhealú a dhéanamh idir cearta príomhúla agus aon chatagóir eile de chearta is infheidhme.
- Míniú a thabhairt ar an gcaoi a n-oibríonn gach catagóir cearta laistigh de chreat coimisiúnaithe MSP.
- Léiriú a thabhairt ar aon athrú ar chearta a bhfuil feidhm acu maidir le seánraí, ardáin nó samhlacha dáileacháin éagsúla.
- Tuairisc a thabhairt ar na prionsabail a mbeidh feidhm acu maidir le sraitheanna athfhillteacha (sraitheanna atá nasctha de réir téama, insinte nó formáide) le linn thréimhse cheadúnais an chláir choimisiúnaithe.

Beidh an fhaisnéis sin mionsonraithe go leor chun trédhearcacht agus cinnteacht a sholáthar do léiritheoirí neamhspleácha.

5.1.2 Cearta Príomhúla

- Sainmhíneoidh COFTP MSP cearta príomhúla mar chearta ina n-áirítear fáil eisiach ag MSP ar gach ceart ardáin d'oileán na hÉireann (IOI) ar feadh tréimhse chomhaontaithe, agus déanfar téarmaí infhaighteachta a chaibidlíú idir na páirtithe.
 - Agus an t-eisiachas sin á fheidhmiú acu, féachfaidh MSPanna chuige nach gcuirfidh siad srian míchuí ar léiritheoirí leas a bhaint as cearta tánaisteacha ná nach mbeidh tionchar diúltach acu ar iomaíocht chóir.

- I gcás inarb iomchuí, moltar cearta teoranta breise a chur san áireamh chun cur ar chumas MSP a chuspóirí reachtúla seirbhíse poiblí a chomhlíonadh, lena n-áirítear seirbhísí do phobail Éireannacha lasmuigh d'oileán na hÉireann. Ní rachaidh na cearta sin thar a bhfuil riachtanach chun na críche sin mura gcomhaontaítear a mhalairt.
- Cúig bliana a bheidh sa ghnáthfhad le haghaidh cearta príomhúla, mura gcomhaontaítear a mhalairt.
- Tabharfar breac-chuntas in COFTP MSP ar an bpróiseas chun síneadh a chur le cearta príomhúla, lena n-áirítear tréimhse agus téarmaí an tsínidh, le caibidlíocht a ndéanfar tríd an ngnáthphróiseas tráchtála.

5.1.3 Cearta Eile

- Déanfar cearta lasmuigh de chearta príomhúla a chaibidliú ar leithligh idir MSP agus an léiritheoir neamhspleách, más mian leis an dá pháirtí teacht ar chomhaontú maidir leis na cearta sin.
- Ní dhéanfar aon chuachadh uathoibríoch ar chearta príomhúla ná ar chearta eile mura gcomhaontóidh an dá pháirtí go sainráite é sin.

5.1.4 Cartlannú

Sonróidh COFTP MSP socruithe cartlannaithe, lena chinntiú go gcaomhnófar cláir arna gcoimisiúnú ag MSP i gcomhréir le hoibleagáidí reachtúla¹⁰ agus téarmaí comhaontaithe, agus cearta léiritheoirí neamhspleácha á n-urramú ag an am céanna.

5.1.5 Saothrú Tráchtála agus Comhoibriú MSP

- Agus oibleagáidí reachtúla MSP agus ionchais dhlísteanacha tráchtála léiritheoirí neamhspleácha á n-aithint, déanfar foráil le COFTP MSP maidir le comhroinnt chothrom thrédhearcach brabúis idir na páirtithe ó aon saothrú tráchtála a dhéantar ar chláir choimisiúnaithe. Ba cheart foráil a dhéanamh maidir le sonraí iomlána aon phlean saothraithe tráchtála ag céim an chonartha.
- Agus Alt 112(12) á comhlíonadh aige, sonróidh COFTP MSP a cheanglas agus a ghealltanas maidir le comhar i margú aon chláir fuaimne agus closamhairc¹¹ arna choimisiúnú ó léiritheoirí neamhspleácha, lasmuigh den Stát.
 - Cé nach dtagraíonn Alt 112(12) den Acht ach do RTE, measann an Treoir seo go dtabharfaidh TG4 breac-chuntas ar bhearta comhchosúla ina COFTP chun timpeallacht athraitheach na meán agus oscailt margaí idirnáisiúnta do chláir Ghaeilge a léiriú.

¹⁰ Leis na cearta uile a thugtar do MSP, ba cheart go mbeadh sé in ann na hoibleagáidí a chuirtear air leis an Acht a chomhlíonadh, lena n-áirítear, go háirithe, forálacha Ailt 111, agus 114(1)(e) nó 118(1)(e).

¹¹ Tógtar an fhoclaíocht seo ó fhoclaíocht shainmhínithe i Scéim Ghinearálta an Bhille Craolacháin (Leasú) (2025).

5.1.6 Úsáid

- Forálfar le COFTP MSP go gceadófar do MSP coimisiúnaithe, le linn a théarma ceadúnais, sleachta gearra ó chlár coimisiúnaithe a chraoladh lena n-úsáid chun an clár a chur chun cinn.
- Soláthróidh COFTP MSP sásra lena n-éascófar do MSP coimisiúnaithe cuid dá bhfuil i gclár coimisiúnaithe nó an t-ábhar ar fad atá ann a úsáid i gclár a tháirgtear ar leithligh. Tabharfar aghaidh ar chomhaontú maidir le rátaí úsáide ag céim an chonartha.

5.2 PRÓISIS CHOIMISIÚNAITHE

Leagfar amach go soiléir agus go cuimsitheach i gCód Cleachtais Cóirthrádála MSP an fhaisnéis ábhartha uile a bhaineann lena phróisis choimisiúnaithe. Féadfar an fhaisnéis sin a áireamh i bpríomhchorp COFTP nó, de rogha air sin, féadfar í a sholáthar trí aguisín tiomnaithe nó trí nasc ar líne atá inrochtana go héasca. Áireofar leis an gcuid seo, ach níl sé teoranta don mhéid seo a leanas:

5.2.1 Catagóirí Cearta

Mar a leagtar amach thuas i gcuid 5.1.1, tabharfaidh COFTP MSP breac-chuntas soiléir ar gach catagóir cearta atá ábhartha d'ábhar arna choimisiúnú.

5.2.2 Coimisiúnú Ilbhliantúil

Leagfar amach le COFTP PSM na prionsabail lena dtreoraítear cur chuige MSP maidir le coimisiúnú ilbhliantúil. Míneofar sa chuid seo an méid seo a leanas ar a laghad:

- Aon ionchais, oibleagáidí nó struchtúir mhaoinithe a bhaineann le comhaontuithe ilbhliantúla.

Is é an aidhm atá ann soiléireacht agus intuarthacht a chinntiú do léiritheoirí atá ag gabháil do thionscadail leanúnacha nó fhadtéarmacha.

5.2.3 Maoiniú Léiriúcháin

Ar mhaithe leis an trédhearcacht, tabharfaidh COFTP MSP breac-chuntas soiléir ar phrionsabail MSP maidir le caibidlíocht an mhaoinithe léiriúcháin atá le soláthar ag an gcraoltóir, agus ar an gcur chuige ina leith. Áireofar leis an gcuid seo, ach níl sé teoranta don mhéid seo a leanas:

- Sonraí faoin gcaoi a ndéantar cinntí maidir le maoiniú agus na tosca lena gcinntear leibhéal an mhaoinithe.
- Soiléireacht maidir leis na gnéithe a áirítear de ghnáth i bpacáiste maoinithe léiriúcháin.
 - De ghnáth, áireofar táille léiriúcháin laistigh den mhaoiniú léiriúcháin foriomlán a sholáthraítear. Míneoidh COFTP MSP conas a chinntear an táille sin agus aon srianta nó beartais ábhartha lena rialaítear a ríomh.
- Mionsonraí maidir le haon oibleagáidí nó ionchais a bhaineann le maoiniú craoltóirí a sholáthar, lena n-áirítear forálacha maidir le rochtain ar chlár, ach gan a bheith teoranta dóibh.

- Leibhéal réasúnta faisnéise maidir leis na raonta praghsanna caighdeánacha agus na taraifí tascacha a thairgeann MSP do sheánraí áirithe, an mhodheolaíocht a úsáidfí siad chun raonta praghsanna caighdeánacha agus taraifí tascacha a tharraingt suas agus na socruithe a úsáidfí MSP chun liosta de tharaifí tascacha a fhoilsiú chun a chinntiú go mbeidh an fhaisnéis sin ar fáil do léiritheoirí roimh aon chaibidlíocht.

5.2.4 Tráthchlár agus Próiseas maidir le Coimisiúnú agus Caibidlíocht Chonartha

Tabharfaidh COFTP MSP (nó doiciméadacht atá nasctha go díreach) breac-chuntas ar a théarmaí gnó a bhaineann le coimisiúnú clár. Áireofar leis sin faisnéis shoiléir agus inrochtana maidir leis na nithe seo a leanas, ach níl sé teoranta dóibh:

- Conas ba cheart tograí coimisiúnaithe a chur isteach, lena n-áirítear formáid, ábhair riachtanacha, agus aon réamhchéimeanna rannpháirtíochta.
- Forbhreathnú leathan ar an amlíne chun measúnú a dhéanamh ar thograí agus chun cinntí coimisiúnaithe a dhéanamh.
- Na daoine aonair nó na róil laistigh den eagraíocht atá freagrach as meastóireacht a dhéanamh ar thograí agus as cinntí a dhéanamh a shaináithint.
- An próiseas agus an amlíne chun conarthaí a chaibidliú agus a thabhairt i gcrích a luaithe a fhorhreasfar togra.
- Léiriú ar aon fhaisnéis a theastaíonn ó MSP ó léiritheoirí chun ceanglais reachtúla tuairiscithe agus trédhearcachta a chomhlíonadh.

Measann Coimisiún na Meán gurb í teanga (Béarla nó Gaeilge) idirbheartaíochta conartha teanga chinntitheach an chonartha i gcás aon cheiste nó díospóide.

Spreagann an Coimisiún soláthar conarthaí teimpléid agus teoracha i mBéarla/i nGaeilge simplí i gcás inar féidir chun cabhrú le trédhearcacht agus tuiscint.

5.2.5 Conarthaí a Chur i gcrích go Tapa

Áireofar le COFTP MSP gealltanas foirmiúil maidir le caibidlíocht chonartha a thabhairt chun críche go tráthúil. De ghnáth, ba cheart do MSP agus do léiritheoir neamhspleách a bheith ag súil go dtabharfar gach caibidlíocht i gcrích mí amháin ar a laghad sula gcuirfear tús le taifeadadh nó le príomhghrianghrafadóireacht don chlár coimisiúnaithe. Leis an gcaighdeán seo, cuirtear an chinnteacht chun cinn, laghdaítear an riosca léiriúcháin, agus tacaíonn sé le pleanáil éifeachtúil.

5.3 DUL CHUN CINN TEICNEOLAÍOCH AGUS COFTP MSP A OIRIÚNÚ

Áireofar i gCód Cleachtais Cóirthrádála MSP forálacha soiléire maidir leis an gcaoi a bhfreagróidh MSP d'fhorbairtí suntasacha teicneolaíochta a d'fhéadfadh difear a dhéanamh do chleachtais choimisiúnaithe, do shaothrú cearta, do sheachadadh clár, nó do shamhlacha tráchtála laistigh de na hearnálacha fuaime agus closamhairc. De réir mar a leanann an tionscal de bheith ag athrú go sciobtha, tá sé ríthábhachtach go leanfaidh COFTP MSP de bheith ábhartha, praiticiúil agus in ann aghaidh a thabhairt ar theicneolaíochtaí nua ar bhealach cothrom agus trédhearcach.

5.3.1 Faireachán agus Sainaithint ar Athrú Teicneolaíoch Ábhartha

Tabharfar breac-chuntas in COFTP MSP ar ghealltanas MSP maidir le faireachán a dhéanamh ar theicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn agus measúnú a dhéanamh ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith acu ar an timpeallacht léiriúcháin agus dáileacháin. Is féidir forbairtí sna réimsí seo a leanas a áireamh leis sin, ach níl sé teoranta dóibh:

- Ábhar a ghintear leis an intleacht shaorga
- Uirlisí IS
- Ardáin dhigiteacha
- Pearsantú ábhair
- Úsáid sonraí
- Teicneolaíochtaí léiriúcháin, nó
- Modhanna nua rannpháirtíochta lucht féachana.

5.3.2 Tairseach Réamhaontaithe le haghaidh Athbhreithniú

Chun intuarthacht a chinntiú do léiritheoirí neamhspleácha, sonródh COFTP MSP go spreagfar nuashonruithe nó oiriúnuithe nuair a shroichfidh teicneolaíocht nua leibhéal tionchair réamhaontaithe ar an tionscal. Ba cheart an tairseach sin a chinneadh trí chomhairliúchán agus trí chaibidlíocht idir an MSP agus an earnáil léiriúcháin neamhspleách agus is féidir go n-áireofar na critéir seo a leanas, ach níl sé teoranta dóibh sin:

- Glacadh inléirithe na teicneolaíochta ar fud chuid shuntasach den earnáil;
- Éifeachtaí ábhartha ar chleachtais léiriúcháin, ar chostais, nó ar shreafaí oibre;
- Athruithe ar shamhlacha saothraithe ceart nó ar dheiseanna ioncaim; nó
- Impleachtaí maidir le cláir a sheachadadh, a chartlannú nó rochtain a fháil ar lucht féachana.

A luaithe a chomhlíonfar an tairseach sin, tionscnóidh MSP athbhreithniú ar chodanna ábhartha de COFTP.

5.3.3 Próiseas chun Cód Cleachtais Cóirthrádála MSP a nuashonrú

Tabharfaidh COFTP MSP tuairisc ar an bpróiseas trína ndéanfar nuashonruithe, lena n-áirítear na nithe seo a leanas, ach gan a bheith teoranta dóibh:

- Rannpháirtíocht leis an earnáil léiriúcháin neamhspleách chun impleachtaí an athraithe teicneolaíochta a shainaithint.
- Measúnú ar cé acu is gá nó nach gá coigeartú a dhéanamh ar choimisiúnú, ar chonraitheoireacht, ar chreataí cearta, nó ar struchtúir mhaoinithe.
- Cumarsáid thrédhearcach maidir leis na modhnuithe atá beartaithe.
- Foilsiú leasuithe nó treorach forlíoitá ar bhealach tráthúil agus inrochtana, i gcomhréir le pointe 5.6 thíos.

5.4. BEARTA INBHUANAITHEACHTA

5.4.1 Áireofar i gCód Cleachtas Cóirthrádála MSP forálacha lena chinntiú gur comhpháirteanna éigeantacha de na pleananna léiriúcháin uile iad bearta inbhuanaitheachta agus go

gcomhlánóidh siad sin ceanglais an Phlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide agus an obair a dhéantar mar chuid de bhallraíocht MSP in [Sustainability Media Ireland](#).

Ba cheart go léireofaí sna forálacha sin an fhreagracht chomhroinnte chun inbhuanaitheacht comhshaoil a chur chun cinn agus a spreagadh i mbeartais agus i gcleachtais na MSPanna agus na léiritheoirí neamhspleácha.

5.4.2 Ar a laghad, ceanglófar an méid seo a leanas le haon COFTP MSP nua nó spreagfaidh sé é, de réir mar is iomchuí:

- Bearta praiticiúla a chur san áireamh chun inbhuanaitheacht comhshaoil na léiriúcháin a fheabhsú, lena n-áirítear áireamhán carbóin aitheanta agus próisis ghaolmhara deimhniúcháin agus/nó fíoraithe a úsáid.
- Gníomhartha a rannchuidíonn go dearfach le gealltanas na hÉireann atá ceangailteach ó thaobh dlí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú 51% faoi 2030 (i gcomparáid le leibhéil 2018), mar a leagtar amach sa reachtaíocht.
- Tionscnaimh lena dtacaítear leis an aistriú i dtreo astaíochtaí gás ceaptha teasa glan-nialasacha faoi 2050.
- Buiséadú carbóin a mheas mar uirlis chun astaíochtaí a bhainistiú agus a laghdú, lena n-áirítear an acmhainneacht le haghaidh buiséid carbóin laghdaithe i gcás ina ndéantar léiriúcháin a athchoimisiúnú.

Leis na forálacha sin, tacófar le comhtháthú breithnithe inbhuanaitheachta ar feadh shaolré an léiriúcháin agus spreagfaidh siad feabhas leanúnach ar fheidhmíocht chomhshaoil ar fud na hearnála.

5.5 FORÁLACHA DUALGAIS CÚRAIM

5.5.1 Áireofar i gCód Cleachtais Cóirthrádála MSP forálacha lena chinntiú gur comhpháirteanna éigeantacha de na pleananna léiriúcháin uile iad bearta maidir le dualgas cúraim don fhoireann agus do rannchuiditheoirí. Ba cheart na forálacha sin a bheith ina léiriú ar fhreagracht chomhroinnte MSP agus an léiritheora neamhspleách folláine, dínit agus sábháilteacht na ndaoine aonair uile a bhfuil baint acu le hábhar coimisiúnaithe a chruthú a chosaint.

5.5.2 Ar a laghad, ceanglófar an méid seo a leanas le haon COFTP MSP nua:

- Beartais shoiléire láidre maidir le dualgas cúraim atá le sainaithint agus le hionchorprú i ndoiciméadacht léiriúcháin.
- Bearta iomchuí chun an fhoireann agus na rannchuiditheoirí a chosaint ag gach céim den léiriúcháin, lena n-áirítear réamhléiriú, scannánú, iarléiriú agus gníomhaíocht chur chun cinn.
- Córais chun aon ábhar imní a bhaineann le folláine, sábháilteacht nó iompar a thuairisciú, a bhainistiú agus aghaidh a thabhairt air.

Leis na ceanglais sin, cuideofar lena cinntiú go gcloífear le caighdeáin ghairmiúla agus go gcaithfear go cothrom le gach rannpháirtí, go measúil agus i gcomhréir le dea-chleachtas aitheanta an tionscail.

5.6 LEASUITHE AR COFTP MSP

I gcás ina mbeartaíonn MSP leasú ar a Chód Cleachtais Cóirthrádála a athbhreithniú agus a fhoilsiú (lena n-áirítear mar a leagtar amach thuas i gcuid 5.3, ach gan a bheith teoranta di) de bhun Alt 112(11) den Acht, rachaidh an tAire i gcomhairle le Coimisiún na Meán maidir le haon athbhreithnithe beartaithe. Agus a thuairimí á gcur in iúl aige, tabharfaidh an Coimisiún aird ar cé acu atá nó nach bhfuil na leasuithe atá beartaithe i gcomhréir leis an Treoir seo. Soláthróidh MSP aon fhaisnéis is gá do Choimisiún na Meán freisin chun tacú lena mheastóireacht ar aon COFTP MSP nua nó COFTP MSP athbhreithnithe atá beartaithe.

5.7 RÉITEACH DÍOSPÓIDÍ

5.7.1 De bhun Alt 112(9) den Acht, déanfaidh MSP, ina COFTP nó i ndoiciméad gaolmhar, nósanna imeachta a leagan amach chun díospóid a thagann chun cinn i leith fhorálacha a COFTP a réiteach. Sonrófar go soiléir an sásra atá beartaithe chun díospóid den sórt sin a réiteach, cibé acu trí idirghabháil, trí eadráin nó ar shlí eile. Ní shamhlaítear go ngníomhóidh Coimisiún na Meán mar idirghabhálaí ná mar eadránaí in aon díospóid.

5.7.2 Áiríteofar le haon nós imeachta um réiteach díospóidí go n-íoslaghdófar costais, ionas nach mbeidh léiritheoir neamhspleách ná craoltóir faoi mhíbhuntáiste mar gheall ar chostas nós imeachta den sórt sin.

5.8 TUAIRISC A THABHAIRT DON AIRE MAIDIR LE COMHLÍONADH MSP LENA COFTP

Má ordaíonn an tAire do Choimisiún na Meán tuairisc a thabhairt ar chomhlíonadh a COFTP ag MSP de bhun Alt 112(10) den Acht, táthar ag súil go gcomhoibreoidh an craoltóir ábhartha leis an gCoimisiún maidir le haon iarraidh ar fhaisnéis i gcomhréir lena n-oibleagáid reachtúil faoi alt 110(3) den Acht. Féadfar a áireamh leis sin, gan teorainn, faisnéis maidir le líon agus cineál na gcoimisiún neamhspleách, an tráthchlár chun conarthaí a thabhairt i gcrích, cineál agus fad na gceart agus cineál agus réiteach na ndíospóidí a tháinig chun cinn.

6. Foráil maidir le Treoir a Athbhreithniú

I gcomhréir le hAlt 112(2) den Acht, déanfaidh Coimisiún na Meán athbhreithniú ar an Treoir seo tráth nach déanaí ná ceithre bliana tar éis a foilsithe.

7. Aguisín 1: Príomhthéamaí ó Aighneachtaí ó Pháirtithe Leasmhara

Príomhthéamaí ó Aighneachtaí Comhairliúchán an Tionscail

Earnáil ag Staid Chriticiúil

Is é seo uair na cinniúna le haghaidh léiriúchán neamhspleách in Éirinn, agus tá inní ann faoi róspleáchas ar MSPanna agus tá an baol ann go mbeidh sé ina mhol seachfhoinsithe seachas cruthaitheacht dhúchasach a chothú.

Á iarraidh go mbeadh maoiniú níos mó ón Státchiste ann chun táirgeadh intíre a neartú, lena n-áirítear paireacht an mhaoinithe do chlár as Gaeilge agus as Béarla.

An gá atá le hAthchothromaíocht Éiceachórais

Deis chun guthanna a éagsúlú agus spleáchas ar chraoltóirí traidisiúnta a laghdú trí bhearta amhail tobhaigh ábhair, dreasachtaí cánach leanúnacha, agus maoiniú lena dtugtar tús áite don digitiú.

Tábhacht na gCód Cleachtais Cóirthrádála

Soláthraíonn Cóid Ceachtais Cóirthrádála struchtúr, trédhearcacht agus coinneáil ceart do léiritheoirí, rud a thacaíonn le hathinfheistíocht agus inbhuanaitheacht. Is mian le páirtithe leasmhara go gcoinneofaí na cosaintí sin.

Cóid Cleachtais Cóirthrádála a Nuashonrú agus a Nuachóiriú

Tá na Cóid Cleachtais Cóirthrádála atá ann faoi láthair as dáta agus is gá iad a nuashonrú go rialta.

Ní mór aghaidh a thabhairt ar shaincheistean atá ag teacht chun cinn amhail an intleacht shaorga, ailiníú cóipchirt le caighdeáin an Aontais, agus forálacha cosanta.

Maoin Intleachtúil agus Nuálaíocht

Tá gá le béim níos láidre a chur ar mhaoin intleachtúil atá faoi úinéireacht in Éirinn agus ar fhormáidí bunaidh chun spleáchas ar choincheapa allmhairithe a laghdú agus chun dul i riosca cruthaitheach a spreagadh. Ba cheart machnamh a dhéanamh ar an tairseach infheistíochta MSP 25% a laghdú chun go mbeidh feidhm ag COFTP MSP. Léireodh sé sin samhlacha comhléiriúcháin nua-aimseartha agus chosnódh sé maoin intleachtúil in Éirinn.

Dúshlán a Choimisiúnú (Ardleibhéal)

Ábhair inní faoi rochtain, cothroime, amlínte agus inbhuanaitheacht airgeadais maidir leis an gcoimisiúnú uile.

Príomhthéamaí ó Aighneacht Chomhairliúchán TG4

Dearcadh Dearfach Foriomlán ar Threoir

Creideann TG4 go bhfuil ag éirí go maith leis an Treoir atá ann faoi láthair ach go bhfuil gá le nuashonruithe spriocdhírithe i bpríomhréimsí, a bhfuil an chuid is mó díobh leagtha amach thíos.

Ailíniú Rialála agus Beartais

An gá atá le haghaidh a thabhairt ar:

- Nuashonrú i gcomhréir le leasuithe a rinneadh le déanaí ar an Acht Craolacháin, 2009
- Ceanglais trédhearcachta Ghníomh an Aontais Eorpaigh um an Intleacht Shaorga (le héifeacht ó mhí Lúnasa 2026).
- Maoiniú méadaithe chun cuspóirí na seirbhíse poiblí a bhaint amach.
- Cur chun feidhme Mholadh 7.1 ón gCoimisiún um Thodhchaí na Meán
- Forálacha an Ghnímh Eorpaigh um Shaoirse na Meán (GESM) a chomhlíonadh.
- Tosach feidhme rialacha suntasachta maidir le hinfhionntacht ábhair seirbhíse poiblí.

Breithnithe maidir le Teangacha Mionlaigh

Ba cheart go léireofaí níos fearr sa Treoir sainchúram reachtúil TG4 chun an Ghaeilge a chur chun cinn agus a chosaint.

Síneadh ar Théarma na gCeart Príomhúil

Moladh chun téarma na gceart a mhéadú ó 5 bliana go 7 mbliana do MSP i dteanga mhionlaigh.

Ceartha ar fud an domhain mar Réamhshocrú

Molann TG4 go nglacfaí le ceartha domhanda mura ndéantar a mhalairt a chaibidlíú, a thacaíonn le rochtain ar an diaspóra.

Deireadh a chur leis an Táille Gearrthóg

Maíonn TG4 go gcuireann táillí gearrthóg bac ar athúsáid cartlainne agus ar infheictheacht ábhar Gaeilge.

Príomhthéamaí ó Aighneacht Chomhairliúchán RTE

Cur Chuige Rialála

Treoir reatha a mheastar a bheith éifeachtach agus comhlántach; tugann RTE rabhadh in aghaidh rialáil atá ró-shaintreorach a d'fhéadfadh an bonn a bhaint de sholúbthacht agus d'iomaióchas.

Creat um Chearta

Tacú le samhail na gceart atá ann cheana maidir le luach agus rochtain uilíoch; cearta atá neodrach ó thaobh na n-ardán de a bheith slán i bhfad na haimsire a mholadh. Tugtar faoi deara an cleachtas maidir le hathdhíol neamheisiach a cheadú roimh dheireadh théarma na gceart príomhúil.

Tionchar na nArdán Domhanda

Tá fás suntasach tagtha ar ardáin fuaime SVOD agus ilnáisiúnta tar éis an margadh a athmhúnlú, ionchais lucht féachana a ardú, agus brú airgeadais a mhéadú ar léiritheoirí intíre. Is annamh a thugann na hardáin sin tús áite do scéalta dúchasacha, rud a threisióinn ról MSP maidir le haghaidh a thabhairt ar chliseadh margaidh.

Riachtanais Mhaoinithe

Cuirtear béim ar an ngá atá le maoiniú leordhóthanach chun cláir atá dírithe ar chúrsaí na hÉireann a chothú le linn na hiomaíochta domhanda. Is díol sásaimh dó bearta beartais amhail méadú ar chaiteachas neamhspleách ar léiriúcháin agus creidmheasanna cánach nua.

